

תולדות הקולנוע העולמי

נכתב ונערך ע"י YONTY

תקופת הזהב של הוליווד (1927 – 1960)

הוליווד הקלאסית, כחלק מהניסיון המסחרי של אולפני הסרטים השולטים לצר סרטים שיקלעו לטעם הקהל, נוצרו שלוש שיטות שהיו נהוגות משנות העשרים וחלקן מקובל עד היום בתעשייה ההוליוודית.

שיטת הז'אנרים – הסרטים הוגדרו במסגרת חוקים ברורים ובכך הקהל יכל לשייך את אהבתו לסוג סרט מסוים וללכת לראותו בקולנוע כאשר המסגרת הסגומנית ידועה לו מראש. המערבונים עסקו

שיטת האולפנים – בשנות העשרים והשלושים שלטו חמישה אולפנים מרכזיים, כדי לצר תחרות והסכמה ביניהם כל אולפן היה מוכר שמייצר ז'אנרים מסוימים. בנוסף נהגו בעלי האולפן להחתים שחקנים ובמאים ואנשי צוות בחוזים למספר שנים ובכך קבלו אותם ליצירת סרטים בסוג מסוים ועל פי שיקול דעת האולפן. אולפני א.מ. ג'.א. היו מוכרים בסרטי המיזיקל שלהם.

שיטת הכוכבים – שחקנים אשר הפכו לכוכבים הביאו עמם לסרטים את אותה דמות שהקהל אהב באותו ז'אנר. בכך נוצר פרסום של סרט ע"פ האולפן והשחקן בניסיון להביא ככל שיותר קהל לסרט. לדוגמה ג'ון ווין היה מוכר כבוקר ונשאר שנים בסטיגמה ובתפקידים של בוקר.

הרפתקאות -

בן השיח' / ג'ורג' פיצמוריס (1926) – חטיפתו של בן השיח' (ולנטינו) ע"י האישה המפתה. סצנת הפיתוי של הבחורה היפה כאשר השודדים מתגנבים מאחורי בן-השח ולוכדים אותו לאחר קרב. לאחר מכן הם מענים אותו. הבימוי הוא מלודרמטי, ולנטינו השחקן המפורסם משחק בהגזמה ומאופר בצורה מושכת. אין כאן נסיון לצר סרט אמין, אלא סרט הרפתקאות עם אקשן לגברים וחומנטיקה לנשים. המטרה היא בידור ומכיוון שזהו סרט אילם המשחק מוגזם כדי להבהיר את העלילה.

גננסטרים -

פני צלקת / האורד הוקס (1932) - סרט הגולל את סיפור עלייתו של אל קפונה בשיקאגו בזמן תקופת היובש (תקופה בה היה איסור ממשלתי על ייצור והפצת משקאות אלכוהוליים) הסצנה במסעדה עם היריות בזמן שקפונה מבלה שם. הוא מגלה שליריביו יש חבה עם גלגלת המאפשרת ירי אוטומטי. הוא מתלהב כל כך כמו ילד קטן רץ לרחוב בזמן היריות וגונב חבה, ומשתעשע בו. זהו סרט הגננסטרים אשר בנה את הז'אנר, אמנם היו כבר סרטי פשע מוקדמים יותר אילמים (אחד מהם בויים ע"י דייוויד גריפית).

שנות העשרים הסוערות / ראוול וולש (1939) – סיפורו של פושע קטן אשר נושל מנכסיו ומתמכר לטיפה המרה. הוא נהפך לאלים כלפי אישתו ומוצה נחמה בנערה בבר מקומי בשיקאגו. את מותו הוא מוצא על מדרגות בניין ממשלתי ונערתו מחזיקה בו כמו אם את בנה (הפייטה של מיכאלאנג'לו).

מערבון

כרכות הדואר / ג'ון פורד (1939) – מערבון שנוצר ע"י ג'ון פורד המוכר כבמאי מערבונים. הגיבור המגולם ע"י ג'ון ווין שהיה דמות הבוקר הקשוח, בנתה את הטיפוס המוכר של הקאבוי הנלחם נגד האינדיאנים. הסרט מגולל את סיפור נסיעתה של כרכת דואר בעמק ותקיפותיהם של האינדיאנים. ג'ון פורד יצר את המסגרת הז'אנרית של המערבון כך שיצירותיו הבאות של המערבונים יקיימו את חוקי הז'אנר שייצר ועם השנים המערבון יעבור תהפוכות

ושינויים.

תולדות הקולנוע העולמי

נכתב ונערך ע"י YONTY

המיזיקל -

זמר הג'אז / אלן קוסלנד (1927) – הסרט המדבר הראשון. האחים וורנר השקיעו רבות כדי לצור את ההקלטה שתאפשר לשחקן לדבר ולקהל לשמוע בסיכרון את דיבורו. זמר הג'אז אינו מדבר כולו, הוא בעצם סרט אילם, כאשר בחלקים של השירה הקול מסוכן. המשפט הידוע מהסרט הוא: "חכו עוד לא שמעתם כלום." – המסמל את המעבר לתקופה חדשה. הילד שר במסעדה ביום כיפור וידיד משפחה מספר על כך לאביו הרב של הקהילה.

הקוסם מארץ עוץ / ויקטור פלמינג (1939) – סרט האגדה והמחזמר הקלאסי שבויים ע"י ויקטור פלמינג שביים את "חלף עם הרוח". שני סרטים אלו מסמנים את השיא של התעשייה ההוליוודית ביצירת סרטים אשר גורמים לקהל להכנס לעולם אחר ולשכוח את כל הבעיות של היומיום. הסרט מבוסס על ספר שהיה מוכר. אולפני אמ,

ג. אם שהיו מוכרים כמפיקי מיזיקל, בחרו בג'ודי גרלאנד שהייתה כבר כוכבת באמצע שנות העשרים לחייה. הדימוי הקולנועי שלה כנערה שימש כסיבה העיקרית לליהוקה, גם קולה בשיר "מעבר לקשת", אולם את החזה שלה היה צריך לקשור בצורה כזאת שלא יבלוט ויתן מראה של ילדה קטנה. הסרט היה הצלחה עצומה ונשאר בתודעה יותר מהספר המקורי, כפי שקרה עם "חלף עם הרוח". דורותי נחתת על המכשפה מהמזרח בארץ המנצ'קין

(גמדים) המכשפה הטובה מהצפון גלנדה באה לברך אותה לשלום ומוליכה לשביל האבנים הצהובות. התפאורה הענקית הנראית באולפן נתנת את

התחושה של פנטזיה עולם אחר, בייחוד השינוי השחור לבן לצבעוני. המשחק הוא מוגזם בייחוד השילוב של אנשים נמוכי קומה עם ילדים כיצורים המנצ'קינז.

פריצה של הדחליל, האריה ואיש הפח לארמון המכשפה מהמזרח ומבצע החילוץ של דורותי מתא המאסר אצל המכשפה. לאחר מרדף במסדרונות הארמון מאיימת המכשפה לשרוף את הדחליל בהבזק של רגע שופכת דורותי פח מים על המכשפה ובכך היא ממיסה ומחסלת את המכשפה.

הקומדיה הרומנטית -

נינצ'קה / ארנסט לוביטש (1939) – קומדיה רומנטית המספרת את סיפורה של נינצ'קה פקידה סובייטית בבריה"מ המצווה לסוע לפריז לעקוב אחר שלושה פקידים שנשלחו לשם ואבדו עקבותיהם. כאשר היא מגיעה היא מוצאת את השלושה נהנים מההווי הפריזאי מבלי לחשוב על חזרה למדינתם הקומוניסטית. מלאת אידיאולוגיה מנסה "להחזירם למוטב" אולם היא נשבת בקסמיו של בחור צרפתי. מרגע זה היא מנסה שלא לחזור לבריה"מ והסיפור מסתבך.

הסצנה של מעבר החצייה מדגימה את החריפות הלשונית של גרטה גרבו (נינצ'קה) והקריחת מול הקסם האישי של הבחור הפריזאי.

החנות מעבר לפינה / ארנסט לוביטש (1940) – קומדיה רומנטית כמו נינצ'קה, הבסיס לקומדיה רומנטית הוא בחור ובחורה מנוגדים לחלוטין אשר הצופה מעוניין בזיווגם, לאורך כל הסרט מתנהל מאבק בין המינים כאשר הסוף הוא האיחוד של שניהם. ניתן לראות בסצנות רבות בסרט את המאבק הלשוני בין שני השחקנים, כאשר במקביל אנו עדים לסצנות רומנטיות דרך המכתבים שלהם. השיא של הסרט המסעדה כאשר מגלה מר קיוקר את חברתו לעט שהיא הבחורה המעצבנת בחנות והוא בא אליה כאשר היא אינה יודעת שהוא

האדם שהיא מחכה לפגישה. סוף הסרט בגילוי המפתיעה שלה, כאשר היא מתחילה להתאהב בו כחברה לעבודה ולא כחברה לעט.

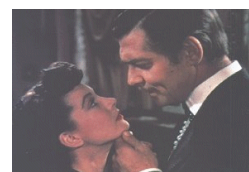
תולדות הקולנוע העולמי

נכתב ונערך ע"י YONTY

אפוס / מלודרמה -

חלף עם הרוח / ויקטור פלמינג (1939) – הסרט הנחשב לשיא תקופת הזוהר ההוליוודי – לוונה במסע יחסי ציבור ענקיים. הספר עליו מבוסס הסרט היה רב מכר ומסע האודישנים לסרט היה מסוקר מדי שבוע. הושקע בסרט כסף רב. הסרט הפך לנכס תרבותי אשר קיבל המון מחוות בעיקר בדיאלוגים: עזיבתו של רט את סקרלט: "יקירתי, " סקרלט מנחמת את עצמה " אחרי הכל מחר יום חדש". אחד הקטעים המוכרים ביותר הם שרפת אטלנטה ע"י כוחות הצפון במלחמת האזרחים האמריקאית. ההפקה בנתה עיר שלמה מעץ ושרפה אותה בזמן שכפילים דהרו במרכבה. הקטע צולם בשוט אחד וקיבל תהודה תקשורתית עצומה. הסרט שבישר את שליטתה של תעשיית הסרטים ההוליוודית בעולם גרף את רב פרסי האוסקר לאותה שנה.

סצנת הסיום של הסרט בה בניגוד לסרט מסחרי רגיל אין סוף טוב ואיחוד הגיבורים, להפך הגיבור הקשוח עוזב את הנערה החוצפנית והאנרגטית לבדה עם האחוזא. הסוף היה אחד הגורמים החשובים להצלחת הסרט ולהפיכתו לאחד הסרטים המצליחים והמוכרים ביותר בעולם.

ז'אנרים –

ז'אנר הוא סוג של סרט, אשר מחויב לחוקים או מוסכמות כך שהקהל הצופה בסרט יכול לשייך את הסרט מיידית לאותו סוג של סרטים.

מדע בדיוני	מטרופוליס / פריץ לאנג (1926)	מטריקס / האחים ווציאוסקי
הרפתקאות	המסכה של זורו / פרד ניבלו (1920)	אינדיאנה ג'ונס / סטיבן שפילברג
מלודרמה	קזבלנקה / מייקל קורטיז (1942)	דלתות מסתובבות / פיטר הוויט
רומנטי	החנות מעבר לפינה / ארנסט לוביטש (1940)	כשהארי פגש את סאלי / רב ריינר
קומדיה –	חמים וטעים / בילי ויילדר (1959)	החיים יפים / רוברטו בניני
סלפסטיק –	הקרקס / צארלי צאפלין (1928)	אוסטין פאוורס / גאי רואץ
מערבון –	מרכבת הדואר / ג'ון פורד (1939)	הבלתי נסלח / קלינט איסטווד
אפל –	הנץ ממלטה / ג'ון יוסטון (1941)	סודות אל אי / קרטיס הנסון
אגדה –	היפה והחיה / ג'אן קוקטו (1946)	שר הטבעות / פיטר ג'קסון
פעולה –	שוד הרכבת הגדול / אדווין פורטר (1903)	ספיד / יאן דה בונט
פיוטי –	ברלין סימפוניה של עיר / וולטר רוטמן (1927)	בארכה / רון פריק
מחזמר –	שיר אשיר בגשם / סטנלי דונן (1951)	מולאן רוזי / באז לורמן
גננסטרים –	פניי צלקת / הווארד הוקס (1932)	הסנדק / פרנסיס פורד קופולה
פארודיה –	לילה באופרה /	מת לצעוק / דייוויד צוקר
סטירה	מר סמית הולך לושינגטון / פרנק קפרה	המופע של טרומן / פיטר וויר
מותחן	39 מדרגות / אלפרד היצ'קוק	
אימה	נוספרטו / ויליהלם פרידריך מורנאו (1922)	הצלצול /
תקופתי –	חלף עם הרוח / ויקטור פלמינג (1939)	טיטניק / ג'יימס קמרון
התבגרות –	לאסי שובי הביתה / פרד וילקוקס (1943)	טריינספוטינג / דני בויל

תולדות הקולנוע העולמי

נכתב ונערך ע"י YONTY

שיר אשיר בגשם / סטנלי דונן וג'ין קלי (1945) –

המיוזיקל המוכר ביותר, העוסק במעבר מעידן הסרט האילם לעידן הסרט המדבר. הסרט עוסק בשני כוכבי הראינוע אשר נתקלים בקשיים כאשר פורץ הסרט "זמר הג'אז".

האולפן שלהם מחליט לצור סרט מדבר אך קולה של השחקנים אינו מאפשר זאת. הסרט מראה כיצד המשחק השתנה, הצילום והתסריט במהפכת הקול של 1927.

השחקנית בעלת הקול הצפצפני מוחלפת בקולה ע"י שחקנית אחרת. המשחק המלודרמטי אינו מתאם יותר, הקהל מבקש עם הקול משחק ריאליסטי. התסריט דורך דיאלוגים מעבר לדיאלוגים שהיו עד אז בכתוביות, אלא דיאלוג עשיר המראה את אופי הדמות ורצונותיה.

הסרט הביא למיצוי את כל הז'אנר של מחזות הזמר ובכך הביא לדעיכת הז'אנר.